

UA-0668

Third Year B. Com. Examination

February/March – 2012

Problems Of Indian Economic Development

Time : Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના :

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
T. Y. B. Com.	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
PROBLEMS OF INDIAN ECONOMIC DEVELOPMENT	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text"/> 0 <input type="text"/> 6 <input type="text"/> 6 <input type="text"/> 8	Section No. (1, 2,.....): <input type="text"/> Nil
	Student's Signature

- (૨) પ્રશ્ન નં. ૧ ફરજિયાત છે.
(૩) દરેક પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.
(૪) પ્રશ્નની જમણી બાજુના અંક તેના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

૧ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તરો આપો - ૧૪

- (૧) આર્થિક વિકાસના મુખ્ય નિર્દેશકો કયાં ?
(૨) ભારતીય આયોજનની મુખ્ય સિદ્ધિઓ દર્શાવો.
(૩) ગરીબાઈની ખાદ્ય દર્શાવતા આંકનો ખ્યાલ કઈ બાબતોનો નિર્દેશ કરે છે ?
(૪) ભારતમાં કૃષિ વેચાણ વ્યવસ્થાની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.
(૫) ભારતના કરનીતિનાં હેતુઓ જણાવો.
(૬) વિશ્વ વેપાર સંગઠનની સ્થાપના ક્યારે થઈ ? અગાઉ તે કયા નામથી ઓળખવામાં આવતું ?
(૭) ઔદ્યોગિક વિકાસને લીધે પ્રદુષણના કયાં કયાં પ્રશ્નો ઊભા થાય છે ?

૨ (અ) માનવવિકાસ એટલે શું ? માનવવિકાસ આંકને માપવાની રીત સમજાવો. ૭
(બ) ભારતમાં કૃષિ ધિરાણ ક્ષેત્રે પ્રાદેશિક ગ્રામીણ બેંકોની કામગીરી તપાસો.

અથવા

- (અ) અગિયારમી પંચવર્ષીય યોજનાના સમગ્રલક્ષી આર્થિક લક્ષ્યાંકો જણાવી ૭
યોજનામાં રોજગારી સર્જન અને ગરીબી ઘટાડા અંગેના કાર્યક્રમો સમજાવો.
(બ) ભારતમાં ખેત પેદાશની બજાર વ્યવસ્થાની સમસ્યાઓ ચર્ચો.

૩ ભારતની જુલાઈ ૧૯૯૧ની નવી ઔદ્યોગિકનીતિના મુખ્ય મુદ્દાઓ સમજાવી તેનું ૧૪ મૂલ્યાંકન કરો.

અથવા

૩ (અ) ભારતમાં જાહેર સાહસોની મુખ્ય સમસ્યાઓની ચર્ચા કરો. ૭
(બ) પર્યાવરણની સુરક્ષા માટે સરકાર દ્વારા લેવાયેલાં પગલાઓની ચર્ચા કરો. ૭

૪ (અ) વૈશ્વિકરણથી ભારતને થતા લાભોનો ઉલ્લેખ કરો. વૈશ્વિકરણની ભારતીય ૭ અર્થતંત્રના બાહ્ય ક્ષેત્ર પર થયેલી અસરોની ચર્ચા કરો.
(બ) ભારતની ૨૦૦૯-૨૦૧૪ના સમયગાળાની આયાત નિકાસ નીતિના મુખ્ય ૭ પાસાઓ.

અથવા

૪ (અ) વિશ્વ વેપાર સંગઠન (WTO) ના સભ્ય થવાથી ભારતને થનારા ૭ અપેક્ષિત લાભલાભની ચર્ચા કરો.
(બ) તેરમા નાણાં પંચની ભલામણો વિગતે તપાસો. ૭

૫ ટૂંકનોંધ લખો - (ગમે તે બે) ૧૪
(૧) ભારતમાં ગરીબાઈ નિવારણ કાર્યક્રમ.
(૨) ભારતમાં નાના પાયાના અને ગૃહઉદ્યોગોનું મહત્ત્વ.
(૩) ભારતમાં આવેલા માળખાકીય પરિવર્તનો.
(૪) ભારતમાં ઔદ્યોગિક વિકાસની નકારાત્મક લાક્ષણિકતા.
(૫) ભારતમાં બેરોજગારીના કારણો.

ENGLISH VERSION

Instructions : (1) As per the instruction no. 1 of page no. 1.
(2) Question no.1 is compulsory.
(3) All questions carry equal marks.
(4) Figures to the right indicate full marks of the question.

1 Answer the following question in nutshell : 14
(i) What are the main indications of economic development ?
(ii) State the main achievements of Indian planning.
(iii) What does the concept of poverty gap index indicate ?

- (iv) State the main characteristics of agricultural marketing system.
- (v) State the objectives of Tax Policy in India.
- (vi) When was the World Trade Organisation set up ?
By what name it was known earlier ?
- (vii) Which are the problems of pollution created on account of Industrial development.
- 2** (a) What is Human Development ? How will you measure human development Index ? **7**
- (b) Examine the performance of Regional Rural Banks in the field of agricultural credit in India. **7**
- OR**
- (a) State the macro economic parameters of the Indian eleventh five year plan and explain the programme of employment creation and decrease of poverty. **7**
- (b) Discuss the problems of marketing of agricultural products in India. **7**
- 3** Discuss the salient feature of India's new industrial policy of July 1991 and evaluate it. **14**
- OR**
- 3** (a) Discuss the main problems of public enterprises in India. **7**
- (b) Discuss the measures taken by the Government to protect environment. **7**
- 4** (a) Indicate the main benefits of globalisation to Indian Economy. Discuss the effects of globalisation on external sector of Indian Economy. **7**
- (b) Describe the main aspects of export - import policy for the period of 2009-2014 **7**
- OR**
- 4** (a) Discuss the expected merits and demerits to India on account of having the membership of the world Trade organisation. **7**
- (b) Examine the main recommendation of the Thirteenth Finance Commission. **7**

5 Write short notes : (any two)

14

- (i) Poverty alleviation programmes in India.
  - (ii) Importance of small scale and cottage industries in India.
  - (iii) Structural changes occurred in Indian economy.
  - (iv) Negative features of Industrial development in India.
  - (v) Causes of unemployment in India.
-